

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Na podlagi prvega odstavka 42. člena Zakona o varstvu pred požarom (Uradni list RS, št. 3/07 – UPB) in prvega odstavka 15. člena Pravilnika o požarnem varovanju (Uradni list RS, št. 107/07) izdajam

**PROGRAM
USPOSABLJANJA ZA IZVAJALCE POŽARNEGA
VAROVANJA**

Ljubljana, 2010

KAZALO

A. SPLOŠNI DEL	3
1. IME PROGRAMA	3
2. UTEMELJITEV PROGRAMA	3
3. CILJNA SKUPINA	3
4. CILJI PROGRAMA	3
5. TRAJANJE PROGRAMA	3
6. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	3
7. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM.....	4
8. POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU.....	4
9. POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	4
10. KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI Z DOLOČENIM PROGRAMOM.....	4
11. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA.....	4
12. POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA.....	5
13. IZOBRAZBA, ZNANJA, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA	5
14. VIDEZ LISTINE.....	5
15. AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV	6
B. POSEBNI DEL	7
16. PREDMETNIK/VSEBINE	7
17. KATALOG ZNANJA	8
18. KONČNA DOLOČBA.....	11

A. SPLOŠNI DEL

1. IME PROGRAMA

Program usposabljanja za izvajalce požarnega varovanja.

2. UTEMELJITEV PROGRAMA

Namen programa je seznaniti udeležence s pogoji in načini izvajanja požarnega varovanja premoženja. Na podlagi Pravilnika o požarnem varovanju (Uradni list RS, št. 107/07) se s tem programom določa vsebina programa, periodika in preizkus znanja oz. usposobljenosti.

3. CILJNA SKUPINA

Program je namenjen dvema ciljnim skupinama: varnostnikom in operaterjem v varnostno nadzornem centru (v nadaljevanju: VNC), ki izpolnjujejo pogoje iz Pravilnika o požarnem varovanju (Uradni list RS, št. 107/07).

4. CILJI PROGRAMA

Cilj programa je usposobiti udeležence za izvajanje požarnega varovanja in njihovo usposobljenost periodično nadgrajevati z obnovitvenimi usposabljanji.

5. TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje za varnostnike traja 6 pedagoških ur (v nadaljevanju: PUR), usposabljanje za operaterje VNC pa 3 PUR.

6. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Znanje se preverja sproti.

Ocenjevanje pri posameznih vsebinah poteka pisno, ustno ali praktično. S tem se opravi preizkus znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom za varnostnike in operaterje VNC.

Preizkus znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom se za varnostnike opravi vsaka 3 leta po opravljenem dopolnilnem usposabljanju.

Preizkus znanja se za operaterje VNC po obnovitvenem usposabljanju ne opravi ponovno.

7. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

V program se lahko vključi varnostnik oziroma operater VNC, ki izpolnjuje pogoje za varnostnika oziroma operaterja VNC, določene z zakonom, ki ureja zasebno varovanje, in Pravilnikom o požarnem varovanju. Pogoj za vključitev je:

- uspešno zaključen Program usposabljanja za varnostnike/varnostnice oz. pridobljena nacionalna poklicna kvalifikacija za to področje in
- veljavna Službena izkaznica zasebnega varovanja.

8. POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

Pogoji za napredovanje znotraj programa niso predvideni.

9. POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Pogoj za uspešno dokončanje programa je uspešno opravljen preizkus znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom.

10. KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI Z DOLOČENIM PROGRAMOM

Udeleženec po koncu programa pridobi osnovna znanja oz. usposobljenost iz varstva pred požarom. Po uspešno opravljenem preizkusu dobi potrdilo o usposobljenosti. Za poglobitev znanj in pridobitev dodatnih spretnosti in veščin se morajo varnostniki in operaterji v VNC udeležiti obnovitvenih usposabljanj.

11. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja je Uprava RS za zaščito in reševanje (v nadaljevanju: URSZR), izvajalci pa so pooblaščen izvajalci usposabljanj, ki jih pooblasti URSZR in izpolnjujejo pogoje, opredeljene v 8. členu Pravilnika o usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom in o

usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 64/1995).

Po uspešno zaključenem Programu usposabljanja iz varstva pred požarom za varnostnike in operaterje VNC se morajo ti udeležiti obnovitvenega usposabljanja, ki je namenjen seznanjanju z novostmi s tega področja. Varnostniki se ga morajo udeležiti vsake 3 leta in opraviti preizkus znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom. Operaterji VNC se ga morajo udeležiti vsakih 5 let, ni pa jim treba opraviti preizkusa znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom.

Usposabljanje se izvaja v kraju in objektih, ki jih izbere izvajalec usposabljanja.

Pri usposabljanju naj predavatelji uporabljajo naslednje učne metode in oblike dela: predavanje, razgovor, demonstracijo in vaje.

Organizator zagotovi materialna sredstva in pogoje za varnost izvedbe.

Usposabljanje financira pošiljatelj.

12. POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA

Čas, ki je namenjen posamezni vsebini programa, se lahko prilagodi predznanju udeležencev.

13. IZOBRAZBA, ZNANJA, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Pogoji za izvajalce programa so opredeljeni v Pravilniku o usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom in o usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 64/1995).

Predavatelji morajo imeti osnovna pedagoško-andragoška znanja.

14. VIDEZ LISTINE

Udeleženec na koncu usposabljanja dobi potrdilo o opravljenem programu z nazivom programa in datumom usposabljanja. V isti listini se udeležencu izda potrdilo o opravljenem programu in opravljenem preizkusu znanja oz. usposobljenosti iz varstva pred požarom.

15. AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov so:

- mag. Mojca Zupan, Uprava RS za zaščito in reševanje,
- Marko Zibelnik, Uprava RS za zaščito in reševanje in
- mag. Aleš Jug, Fakulteta za kemijo in kemijsko tehnologijo.

B. POSEBNI DEL

16. PREDMETNIK/VSEBINE

1. Normativna ureditev varstva pred požarom
2. Osnove gorenja in gašenja
3. Preventivni ukrepi varstva pred požarom
4. Sistemi, oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom

17. KATALOG ZNANJA

Katalog znanja za predmet vsebuje ime predmeta oz. vsebine, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje. Informativni cilji zajemajo vsebine znanja na različnih taksonomskih stopnjah, kar udeležencem omogoča, da spoznajo ustrezno strokovno področje. Formativni cilji pa opredeljujejo spretnosti, veščine, usposobljenost pri uporabi metod, postopkov, delovnih procesov, konceptov in strategij, ki omogočajo uspešno opravljanje ključnih delovnih nalog. Določajo se z vidika obvladovanja metod dela, delovnih postopkov, konceptov in strategij za reševanje konkretnih delovnih problemov v konkretnih delovnih situacijah.

Kataloga znanj se za varnostnike in operaterje VNC razlikujeta. Katalog znanj je za varnostnike obsežnejši in zajema vse spodaj opredeljene informativne in formativne cilje. Za operaterje VNC pa je katalog znanj manj obsežen.

Katalog znanj za varnostnike

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi)	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije)
	Udeleženec:	Udeleženec:
Normativna ureditev varstva pred požarom	Spozna: – Zakon o varstvu pred požarom (42. člen) in Zakon o gasilstvu (11.b člen); – Pravilnik o požarnem redu (s poudarkom na Požarnem redu – Navodilih za posameznike, Izvlečku požarnega reda, Požarnem načrtu, Načrtu evakuacije ...); – Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (s poudarkom na namestitvi in označevanju mesta postavitve gasilnih aparatov); – Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (s poudarkom na vrsti sistemov in načinu delovanja); – Pravilnik o požarnem varovanju (poznavanje predpisa v celoti, s poudarkom na načrtu požarnega varovanja); – Uredbo o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in	Uporablja številko 112 in pozna njeno umeščenost v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami. Prijavi požar oz. nevarnost za nastanek požara na številko 112 z vsemi potrebnimi podatki.

	alarmiranja (s poudarkom na ReCO).*	
Osnove gorenja in gašenja	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovne pogoje za gorenje, – produkte gorenja, – gorenje trdih, tekočih in plinastih snovi (požarni razredi, najbolj pogosti izvori vžiga in možnosti za nastanek požara), – osnove gašenja in gasilna sredstva, – vrste eksplozij (fizikalna, kemična). 	<p>Ob vstopu v stavbo prepozna izvore vžiga in možnosti za nastanek požara.</p> <p>Samozaščitno ravna v primeru požara in eksplozije.</p> <p>Uporabi ustrezna gasilna sredstva, ki so na voljo v objektu, in gasi požar.</p> <p>Odstrani enega od pogojev za gorenje v objektu.</p>
Preventivni ukrepi varstva pred požarom	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – osnovne gradbene ukrepe VPP, – osnovne tehnične ukrepe VPP, – osnovne tehnološke ukrepe VPP, – osnovne organizacijske ukrepe VPP, – usposabljanje zaposlenih o varstvu pred požarom, – nevarnosti, tveganja in ukrepe VPP v industriji, – požarni red, evakuacijski načrt in požarni načrt (navodila za ravnanje v primeru požara, navodila za posameznike, znanje branja dokumentov in prepoznavanje grafičnih znakov), – odkrivanje, javljanje ter alarmiranje ob požaru, – evakuacijo oseb iz objekta. 	<p>Preveri stanje VPP v objektu in napravi zapisnik o kontrolnem pregledu stanja VPP v objektu.</p> <p>Uporablja načrt požarnega varovanja.</p> <p>Pozna požarne lastnosti gradbenih materialov in konstrukcij (odziv materialov na ogenj in požarno odpornost konstrukcij).</p> <p>Bere evakuacijski načrt in požarni načrt in razpozna simbole na njih.</p> <p>Prepozna in uporabi evakuacijsko pot.</p> <p>Pomaga pri evakuaciji oz. usmerja umik ljudi iz objekta.</p>
Sistemi, oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opremo in druga sredstva za gašenje požarov (vrste, osnovne značilnosti), – ročne gasilne aparate (ustreznost glede na razred požara in gasilno sredstvo, namestitve, označevanje, praktični preizkus gašenja z ročnim gasilnim aparatom), – hidrantno omrežje, – vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite (vrste, osnovni princip delovanja glede na varnost ljudi v objektu, prenos signala, motnje), – naprave in sredstva za obveščanje uporabnikov in izvajanje evakuacije. 	<p>Prepozna opremo v stavbi in jo pravilno uporablja.</p> <p>Učinkovito gasi z ročnim gasilnikom.</p> <p>Prepozna nepravilnost delovanja gasilnika.</p> <p>Pravilno ukrepa po navodilih za razpoložljive sisteme za varstvo pred požarom.</p> <p>Uporabi hidrantno omrežje za gašenje.</p> <p>Prepozna vrsto sistema aktivne požarne zaščite.</p> <p>Ugotovi ustreznost prenosa signala sistema aktivne požarne zaščite in motnje delovanja.</p>

Katalog znanj za operaterje VNC

Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi)	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije)
	Udeleženeec:	Udeleženeec:
Normativna ureditev varstva pred požarom	Spozna: – Zakon o varstvu pred požarom (42. člen) in Zakon o gasilstvu (11.b člen); – Pravilnik o požarnem redu (s poudarkom na Požarnem redu – Navodilih za posameznike, Izvlečku požarnega reda, Požarnem načrtu, Načrtu evakuacije ...); – Pravilnik o požarnem varovanju (poznavanje predpisa v celoti, s poudarkom na načrtu požarnega varovanja); – Uredbo o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (s poudarkom na ReCO).*	Uporablja številko 112 in pozna njeno umeščenost v sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.
Osnove gorenja in gašenja	Spozna: – osnovne pogoje za gorenje in – osnove gašenja ter gasilna sredstva	
Preventivni ukrepi varstva pred požarom	Spozna: – požarni red, evakuacijski načrt in požarni načrt (navodila za ravnanje v primeru požara, navodila za posameznike, znanje branja dokumentov in prepoznavanje grafičnih znakov) – odkrivanje, javljanje ter alarmiranje ob požaru	Bere evakuacijski načrt in požarni načrt in prepozna simbole na njih.
Sistemi, oprema, naprave in druga sredstva za varstvo pred požarom	Spozna: – opremo in druga sredstva za gašenje požarov (vrste, osnovne značilnosti), – vgrajene sisteme aktivne požarne zaščite (vrste, osnovni princip delovanja glede na varnost ljudi v objektu, prenos signala, motnje).	

* Viri in literatura:

- Zakon o varstvu pred požarom UPB1 (Uradni list RS, št. 3/07),
- Zakon o gasilstvu UPB1 (Uradni list RS, št. 113/05),
- Pravilnik o usposabljanju zaposlenih za varstvo pred požarom in o usposabljanju odgovornih oseb za izvajanje ukrepov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 64/95),
- Pravilnik o požarnem varovanju (Uradni list RS, št. 107/07),

- Pravilnik o pregledovanju in preizkušanju vgrajenih sistemov aktivne požarne zaščite (Uradni list RS, št. 45/07),
- Pravilnik o izbiri in namestitvi gasilnih aparatov (Uradni list RS, št. 67/05),
- Pravilnik o preizkušanju hidrantnih omrežij (Uradni list RS, št. 22/95),
- Pravilnik o požarnem redu (Uradni list RS, št. 52/07),
- Pravilnik o grafičnih znakih za izdelavo prilog študij požarne varnosti in požarnih redov varstva pred požarom (Uradni list RS, št. 138/04),
- Uredba o organiziranju, opremljanju in usposabljanju sil za zaščito, reševanje in pomoč (Uradni list RS, št. 92/07),
- Uredba o organizaciji in delovanju sistema opazovanja, obveščanja in alarmiranja (Uradni list RS, št. 105/07),
- Za dodatne vsebine so lahko v pomoč: Gradivo za pripravo na strokovni izpit iz VPP (spletna stran Uprave RS za zaščito in reševanje [www/sos112.si](http://www.sos112.si)).

18. KONČNA DOLOČBA

Program začne veljati z dnem podpisa.

Dr. Ljubica Jelusič

MINISTRICA ZA OBRAMBO

Številka: 604-109/2009-5
Ljubljana, dne 28.07.2010

